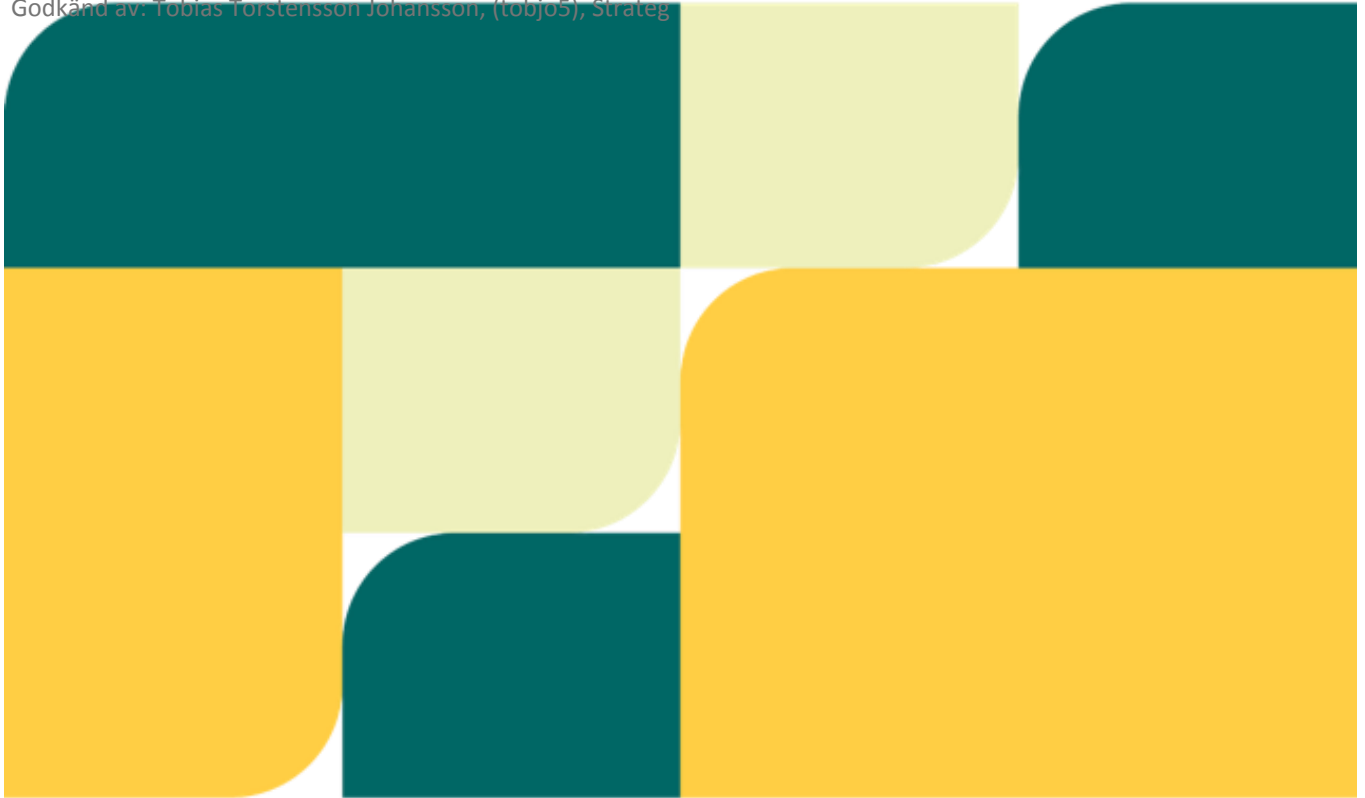

Ramverk för AI för medarbetare

Beslutat av Folkhögskoleförvaltningens förvaltningschef 2026-10-02

Ramverk för AI för medarbetare på folkhögskoleförvaltningen

Gäller för alla medarbetare på Folkhögskoleförvaltningen.

SNABBGUIDE FÖR MEDARBETARE

AI i ditt arbete

Vi uppmuntrar alla att testa AI som stöd i arbetet. Använd AI för att reflektera och avlasta, men kom ihåg att du alltid ansvarar för hur verktyget används och för resultatet. Värdera därför alltid resultatet innan du använder det.

Det här får du göra

- Använda AI som stöd i planering, till exempel för att ta fram övningar, material och tillgänglighetsanpassningar.
- Använda AI för utkast, sammanfattningar, översättningar och mötesstöd i t.ex. administrativt arbete.
- Använda de verktyg som VGR eller förvaltningen godkänt, där avtal finns.
- Låta deltagare använda AI när du bedömt att det passar uppgiften.
- Ta fram och översätta praktisk information, till exempel anslag, matsedlar eller meddelanden till deltagare.

Det här får du inte göra

- Mata in sekretessbelagda uppgifter, känsliga personuppgifter eller annan skyddsvärd information i AI-verktyg. Andra personuppgifter hanterar du bara i ett verktyg som VGR har godkänt för det.
- Låta AI fatta beslut som rör en person, till exempel beslut om antagning, resultat eller myndighetsutövning.
- Använda i bedömningen ett underlag som kan vara AI-genererat utan att deltagarens egen förståelse har synliggjorts.
- Mata in upphovsrättsskyddat material som du inte har rätt till.

Var alltid öppen med när och hur du använder AI. Märk AI-genererat innehåll så att läsaren förstår att det har skapats med AI.

Osäker på ett verktyg eller en situation? Fråga förvaltningens dataskyddssamordnare innan du använder det i skarpt läge.

Denna snabbguide utgår från det fullständiga ramverket, som finns på Insidan.

Ramverk för AI för medarbetare på Västra Götalandsregionens folkhögskolor

Gäller för alla enheter inom folkhögskoleförvaltningen i Västra Götalandsregionen.

Varför har vi ett ramverk för AI?

Ramverket finns för att ge vägledning och för att värna folkhögskolornas uppdrag när tekniken förändras snabbt. Det ska hjälpa oss att använda AI på ett kvalitetssäkert, säkert och etiskt sätt utan att vi tappar den pedagogiska friheten. Det är ett levande dokument som utvecklas i takt med tekniken.

Artificiell intelligens (AI) förändrar tillvaron på flera plan samtidigt, och vi behöver ha alla i åtanke. Det märks hos oss som medarbetare, hos deltagaren i klassrummet och i vardagslivet, och hos oss alla som medborgare. AI-frågan handlar inte bara om verktyg, utan om vilka människor och vilket samhälle folkbildningen vill bidra till.

Vad ramverket omfattar

Ramverket gäller alla generativa AI-verktyg, alltså tjänster som skapar text, bild, ljud eller kod, till exempel chattbottar, när de används i tjänsten. Med godkända AI-verktyg menar vi verktyg som VGR eller förvaltningen har anvisat och där nödvändiga avtal och säkerhetsbedömningar finns. Med öppna AI-verktyg menar vi tjänster som inte har godkänts av VGR eller folkhögskoleförvaltningen för den aktuella användningen. Att ett verktyg är godkänt innebär inte att alla typer av information får hanteras i det. En aktuell lista över godkända verktyg finns på Insidan.

De viktigaste principerna

Människan bestämmer.

AI kan vara ett stöd men ska aldrig fatta beslut. Bedömning av deltagares arbete, antagning och andra beslut som rör en människa görs alltid av en person.

Integritet och dataskydd först.

Vi matar aldrig in sekretessbelagda uppgifter, känsliga personuppgifter eller annan skyddsvärd information i AI-verktyg. Andra personuppgifter hanterar vi bara i verktyg som VGR har godkänt för den informationen.

Öppenhet.

Vi är öppna med när och hur AI används, mot deltagare och kollegor. AI-genererat innehåll ska gå att känna igen som sådant.

Kritiskt förhållningssätt.

Vi granskar alltid det AI producerar och lär deltagarna att göra detsamma.

Lärandet är målet.

AI kan stärka medarbetarnas och deltagarnas lärande och egna tänkande. Det ska aldrig ersätta det.

Folkbildning och AI

Att stärka demokratin är en del av vårt uppdrag. Vi arbetar med att stötta människans egen utveckling, det demokratiska samtalet och mötet mellan människor. Vi lär tillsammans. AI får aldrig ersätta det. Verktöget kan avlasta och öppna nya möjligheter, men lärandet, delaktigheten och den kritiska förmågan är målet. Tekniken är bara medlet.

Ansvar och stöd

Varje medarbetare ansvarar för att följa gällande lagar och riktlinjer samt för hur AI används i det egna arbetet. Folkhögskolekansliet ansvarar för att ramverket hålls uppdaterat och samordnat mellan skolorna. Styrelsen för folkhögskolorna är personuppgiftsansvarig. Folkhögskoleförvaltningens dataskyddssamordnare ger ledningen stöd i frågor om risk, säkerhet och personuppgifter.

Vad får jag använda AI till?

Du kan använda AI som stöd i arbetet på många sätt.

- Som stöd i planering, för att ta fram exempel, övningar, differentierat material och tillgänglighetsanpassningar.
- I undervisningen, på ett medvetet sätt och med öppna samtal med deltagarna om verktygens möjligheter och brister.
- Låta deltagare använda AI när du som lärare bedömt att det passar uppgiften och tydligt sagt vad som gäller.
- För utkast, sammanfattningar, översättningar, mötesstöd och liknande i det administrativa arbetet.
- Ta fram och översätta praktisk information, till exempel anslag, matsedlar, skyltar eller meddelanden till deltagare.

Vad får jag inte använda AI till?

Det här är våra egna regler för hur AI ska användas i verksamheten.

- Mata in sekretessbelagda uppgifter, känsliga personuppgifter eller annan skyddsvärd information i AI-verktyg. Andra personuppgifter hanterar du bara i ett verktyg som VGR har godkänt för den aktuella informationen och användningen. Detta följer av GDPR och sekretesslagstiftningen.
- Låta AI fatta beslut som rör en person, till exempel antagning, studieresultat eller myndighetsutövning. AI kan ge underlag, men du granskar och tar ansvar. Ett AI-system beslutar aldrig på egen hand.
- Använda i bedömningen ett underlag som kan vara AI-genererat utan att deltagarens egen förståelse har synliggjorts.

Detta får du absolut inte göra

Det här är förbjudet enligt lag, oavsett situation.

- Använda AI för att läsa av känslor (emotion recognition) på deltagare eller personal. Det är förbjudet i utbildningsmiljö enligt EU:s AI-förordning.
- Använda AI för att rangordna eller poängsätta människor utifrån deras beteende eller egenskaper (så kallad social scoring). Det är förbjudet enligt EU:s AI-förordning.

Transparens

Vi ska vara öppna med att vi använder AI. AI-genererat eller väsentligt AI-bearbetat innehåll ska märkas när det krävs enligt lag (transparenskraven i EU:s AI-förordning gäller från den 2 augusti 2026), VGR:s rutiner eller när mottagaren annars kan vilseledas om hur innehållet har tagits fram. En kort rad räcker, till exempel "Framtaget med stöd av AI" eller "Delvis bearbetat med AI".

Säkerhet och integritet

Vår AI-användning ska följa VGR:s riktlinjer och beslut om AI, informationssäkerhet och personuppgiftsbehandling. Vi använder i första hand de verktyg som VGR eller förvaltningen har anvisat och där personuppgiftsbiträdesavtal finns. Innan ett nytt verktyg tas i bruk görs en riskbedömning. Då granskas vilka uppgifter som matas in, var de lagras och vem som har tillgång till dem. Riskbedömningen görs av folkhögskoleförvaltningens dataskyddssamordnare. Vid tveksamhet ska du fråga förvaltningens dataskyddssamordnare innan du använder verktyget i skarpt läge.

[Samordnare informationssäkerhet och dataskydd - VGR gemensamt](#)

Informationshantering och allmänna handlingar

Material som skapas med AI omfattas av samma regler för diarieföring, bevarande, gallring, utlämnande och sekretess som annat material. Flytta relevant information till rätt verksamhetssystem och spara inte verksamhetskritisk information enbart i en AI-tjänst eller chatthistorik.

Upphovsrätt och ägande

Mata inte in upphovsrättsskyddat material, andras texter, bilder eller liknande i AI-verktyg utan att ha rätt att använda materialet. Tänk också på att det kan vara oklart vem som äger innehåll som ett AI-verktyg skapar.

Om något går fel

Om något blir fel, till exempel om personuppgifter eller känsliga uppgifter råkar matas in i ett öppet verktyg eller om ett AI-verktyg används på ett olämpligt sätt, ska det hanteras som en avvikelse. Kontakta närmaste chef eller förvaltningens dataskyddssamordnare så snart som möjligt. Då hjälps vi åt att rapportera händelsen enligt VGR:s avvikelseprocess, normalt i MedControl PRO, samt att åtgärda bristerna och lära av det som har hänt. Att rapportera är alltid rätt, även när misstaget är ens eget.

Källkritik och vetenskaplighet

AI kan ha fel, vara partisk eller hitta på uppgifter och källor. AI är inte en källa utan ett verktyg vars resultat alltid bör kontrolleras mot pålitliga källor. Vi håller fast vid vetenskaplighet och kvalitetssäkring, och vi stärker deltagarnas förmåga att granska och värdera information i en tid då AI-genererat innehåll är svårt att skilja från människoskapat innehåll.

Likabehandling

AI-verktyg kan återge fördomar och behandla olika grupper olika, eftersom de bygger på data som kan spegla orättvisor och skevheter i samhället. Vi är uppmärksamma på det och låter aldrig AI leda till att deltagare bedöms eller behandlas orättvist. Att kunna se och ifrågasätta sådana mönster är en del av det kritiska förhållningssätt vi vill ge deltagarna.

Miljö och etik

AI-användning har ett klimat- och resursavtryck genom sin energianvändning. Vi använder AI medvetet och när det gör verklig nytta, och väljer verktyg med omsorg. Fundera också på teknikens etiska konsekvenser. Vem utvecklar AI? Vem tjänar på den? Hur påverkar den människor, arbetsliv och samhälle? Vi tar upp teknikens etiska och miljömässiga konsekvenser i undervisningen som en del av folkhögskolans bildningsuppdrag.

Kompetensutveckling

Kompetensutvecklingen inom AI ingår i skolans ordinarie fortbildningsprocess för personal. Folkhögskoleförvaltningen uppmuntrar alla medarbetare och skolor att dela erfarenheter med varandra, så att den praktik som redan finns kommer alla till del.

Uppföljning och revidering

Ramverket revideras vartannat år eller vid behov för att följa utvecklingen inom teknik och regelverk. En särskilt viktig hållpunkt är den 2 december 2027, då EU:s högriskkrav för AI-system inom utbildning börjar gälla, till exempel för system för antagning, bedömning eller provövervakning. Det är viktigt att vi före dess har kartlagt om något verktyg vi använder omfattas av dessa krav.

Bilaga: Styrande dokument vi måste förhålla oss till

Ramverket bygger på och får aldrig strida mot följande bindande regelverk:

- **EU:s AI-förordning (AI Act), förordning (EU) 2024/1689.** Förbud mot känsloläsning i utbildning, transparenskrav (från 2 augusti 2026) och krav på högrisksystem inom utbildning (från 2 december 2027). Svensk text: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401689
- **Dataskyddsförordningen (GDPR), förordning (EU) 2016/679,** samt svensk dataskyddslag (2018:218). Svensk text: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32016R0679>
- **Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).** Sekretess för uppgifter om enskilda deltagare gäller även vid AI-användning.

Fotnot: Som offentlig verksamhet bör vi även följa Digg och IMY:s nationella riktlinjer för generativ AI inom offentlig förvaltning (2025). De är starkt normerande men formellt rekommendationer, inte lag:
<https://www.digg.se/ai-for-offentlig-forvaltning/riktlinjer-for-generativ-ai>

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje verkställighet

Gäller för: Folkhögskoleförvaltningen

Innehållsansvar: Tobias Torstensson Johansson, (tobjo5),
Strateg

Granskad av: Tobias Torstensson Johansson, (tobjo5), Strateg

Godkänd av: Tobias Torstensson Johansson, (tobjo5), Strateg

Dokument-ID: FHSK9397-895082515-50

Version: 2.0

Giltig från: 2026-10-07

Giltig till: 2028-10-07